

DESET LET SKAVTSTVA V ŠKOFJI LOKI

Deset let mineva, odkar so prvi štirje mladi fantje v Škofji Loki stopili na skavtsko pot s slovesnimi obljubami, da bodo "služili Bogu in domovini, pomagali svojemu bližnjemu in spolnjevali skavtske zakone". To obletnico je 6. in 7. aprila 2002 praznovalo 160 skavtov iz različnih krajev Slovenije, ki so preživel dva čudovita dneva v mladostni razigranosti v Škofji Loki.

V soboto popoldne so se podali na orientacijo, na kateri so odkrivali naravno in kulturno dediščino našega mesta in okolice. Po zanimivi, a naporni poti so še vedno imeli toliko energije, da so skupaj prepevali, se medsebojno spoznavali in igrali skavtske igre.

V nedeljskem dopoldnevu pa so lahko izbirali med zanimivimi delavnicami: streljanje z zračno puško, jamarstvo (ogled Marijinega brezna), plezanje, geološko-ekološka delavnica ter obisk škofjeloškega muzeja. Kljub blatu in utrujenosti so bili vsi obrazi nasmejani, kajti čakal jih je najbolj pomemben in slovesen trenutek tega praznovanja.

Ob 14. uri so se zbrali v župnijski cerkvi sv. Jakoba vsi nekdanji in sedanji loški skavti, skavti iz bližnje in daljne okolice, naši starši, prijatelji, gosti, sponzorji... Pod mogočnimi oboki stare gotske cerkve je donela bučna pesem v prekipevajoči mladosti in veselju.

V svoje vrste so sprejeli skoraj za cel "razred" novih skavtov. Po končani maši so si ogledali diapozitive in se tako sprehodili po prehojeni desetletni poti.

KDO SO SKAVTI?

Že od nekdaj je bil eden pomembnejših ciljev družbe vzgoja mladine. Prav zdrav razvoj telesnih in duševnih sposobnosti, predvsem mestne mladine, ekološki in moralni problemi so bili glavni povod in vzrok za nastanek številnih mladinskih gibanj in organizacij, med katere zelo izrazito, tako po vsem svetu kot tudi pri nas, spada skavtstvo. To poslanstvo za vzgojo mladine v ljubezni do Boga, sočloveka, narave in domovine izhaja že iz skavtske obljube: *"Pri svoji časti obljubljam, da bom z božjo pomočjo vedno služil Bogu in domovini, pomagal svojemu bližnjemu ter vestno izpolnjeval skavtske zakone."*

Skavti se delijo na tri starostne veje:

- Volčiči in volkuljice so najmlajši predstavniki skavtov. Njihova starostna meja je od 8-11 let. Delujejo v krdelu, ki letos v Škofji Loki šteje 28 članov. Krdelo vodi

Akela (že četrto leto Sabina Kocjančič), pomagajo pa ji Balu, Hati, Čil, ... in drugi liki, prevzeti iz Kiplingove Knjige o džungli. Skupaj spoznavajo skrivnosti džungle, se igrajo volčje igre, raziskujejo, pojejo pesmi,... Njihovo geslo pa se glasi: 'Kar najbolje'.

- Izvidniki in vodnice (starost od 12-16 let) delujejo v četi, ki letos šteje 32 članov. V njej delujejo fantovski in dekliski vodi. Na čelu čete je četovodja (letos sta to Jaka Rupnik in Žiga Nastran). Vsak vod šteje okrog 6 članov in predstavlja osnovno skavtsko enoto, ki jo vodi vodnik (najstarejši in najbolj izkušen član voda). Loški vodi pa so: Vidre, Veverice, Žirafe, Bobri in Ščurki. Geslo v četi je: 'Bodi pripravljen'.
- Popotniki in popotnice (17-21 let) sestavljajo vejo, ki se deli na dva dela: noviciat in klan.

Noviciat je enoletna priprava na vstop v klan. Klan pa predstavlja skupnost najstarejših skavtov v stegu. Klan spodbuja k odgovornosti do sebe in drugih ter k osebni rasti skavta v skladu z geslom 'Služiti'.

Noviciata letos v Škofji Loki ni, je pa v Gorenji vasi, kjer skavtstvo v tej občini pričenja 15 skavtov, ki jih vodi loški skavt Andraž Nastran. Skupina se imenuje 'Merjasci'. Klan 'Krokarji' v Škofji Loki pa letos sestavlja 14 popotnikov in popotnic, ki jih že drugo leto vodita Tilen in Katarina Demšar.

Voditelji se srečujejo na srečanjih SKVO-ja (SKupnost VOditeljev), pomagata pa jim še tehnični voditelj Tadej Božnar in duhovni asistent, kaplan Igor Jereb. SKVO šteje osem voditeljev, ki skrbijo za 94 mladih.

KAKO SE JE ZAČELO

Ustanovitelj skavtov je Anglež lord Baden Powell, ki je leta 1907 organiziral prvi skavtski tabor. Leta 1922 so nastali prvi stegi (skavtska enota v kraju) v Sloveniji. V Škofji Loki pred drugo svetovno vojno skavtov ni bilo, potem pa skavtska organizacija ni bila dovoljena. Še najbližji ji je bil leta 1928 ustanovljen Triglavski steg v Kranju.

Prvi zametki loških skavtov so nastali v jeseni leta 1990, torej samo pol leta po ustanovitvi Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (31. 3. 1990). Po članku o skavtih v reviji Ognjišče je takrat štirinajstletni Ambrož Demšar dobil idejo o ustanovitvi skavtov v Škofji Loki. Zbral je nekaj prijateljev, ki so se združili v vod Krokarjev (deluje še danes). Literature je bilo takrat zelo malo. Obstajal je le Skavtski priročnik, ki je bil preveden in prevzet od italijanskih in zamejskih skavtov, ki so v prvih letih pomagali združenju pri osamosvajanju. Vod je deloval kakor je pač vedel in znal, saj še ni bilo ne tabornih šol, ne voditeljev, saj je tudi samo Združenje praktično začelo iz nič. Ambrož Demšar se prvega tabora spominja takole:

"Če veste, kaj je to 'raufkamra', potem si lahko predstavljate, kakšen je bil naš prvi tabor aprila 1991. Šotore smo postavili v temni dolini v Bideržni nekje nasproti Sorice, tri dni in noči smo več ali manj sedeli okoli ognja, razpravljali o tem, kaj je boljše: ali baretke ali klobuki, vsem so se svetili noži, pekli smo klobase, nosili smo vojaške srajce, obraze smo imeli črne od dima in smrdeli smo kot klošarji."

V jeseni leta 1991 pridejo še prve punce, prej so bili v vodu le fantje, in tako se število članov poveča na približno 15 članov. Začne se tudi bolj (za tisti čas) profesionalno vodenje in voditelj skupine (stegovodja) postane Boštjan Marinšek, ki se mu januarja pridruži še Irena Pustišek. Ta je potem na čelu loških skavtov ostala do leta 1995, začetkov pa se spominja takole:

"... z Boštjanom sva 12. februarja 1992 v okviru projekta "hodimo skupaj" dala obljubo na Lovrencu na Pohorju. Moram reči, da je bilo to zame sploh prvo srečanje s takšno množico skavtov, in je bilo kar usodnega pomena za moje nadaljnje delo s skavti. Preden sva prišla na Pohorje, se mi niti približno ni sanjalo, kaj me čaka. Dobila sva okvirni program ter seznam potrebne opreme, ki pa ni zahteval le opreme za tridnevno bivanje, temveč tudi rutko in zastavo skavtske skupine, pa seveda ščit in drog za zastavo. V teh treh dneh sem spoznala skavtske voditelje iz vse Slovenije in se naučila ter doživela toliko novega, da sem komaj čakala na to, da vse to navdušenje delim še z drugimi skavti iz skupine..."

Drugi skavti so dali obljubo v Škofji Loki 28. 3. 1992, ki velja za začetek (formalnega) skavtstva v Škofji Loki. Skavtstvo se je vedno bolj razvijalo in jeseni sta Metod Prevodnik in Nataša Homan prevzela vodenje novoustanovljene čete, ki je začela z moškim (Ovni) in ženskim vodom (Pume). Prvi tabor so izvidniki postavili skupaj z žirovskimi na Visokem.

Skavtska skupnost (potovalni tabor PP, 2002)

Približno tridesetim članom so se jeseni 1993 pridružilo še okoli 15 najmlajših volčičev, ki sta jih vodila Ambrož Demšar in Polona Maček. Vse številke o članih so približne, saj je število raslo praktično iz dneva v dan in dvema vodoma v četi sta se pridružila še dva.

Število skavtov je iz leta v leto raslo, dokler se ni že leta 1995 ustalilo pri številki okoli 70 (kar je normalno za steg oz. skavtsko skupino), leta 2001 je številka narasla na 80, leta 2002 pa sta v stegu Grajskih zamorcev aktivna kar 102 člana, ki nosita loško, rumeno-zeleno rutko.

Maja 2002 so dali obljubo tudi prvi skavti skavtske skupine Škofja Loka 2, ki delujejo v Stari Loki in štejejo 33 članov. Sedemnajst mladih se združuje v klanu z imenom 'Drzni skoviki', v četi pa imajo dva voda: Orle in Lisice. Letos so prenovili staro hišo in jo uredili v skavtske prostore. Voditelja sta Manca Maretič in Tomaž Paulus, ki sta bila prej člana stega Škofja Loka 1. Barve rutke pa so zelena-rdeča-črna.

V Škofji Loki je tako 135 aktivnih skavtov. Tej številki pa lahko prištejemo še več kot 120 članov, ki so skavtstvo že okusili, pa so potem prenehali z aktivnostjo. V Škofji Loki 2 imajo še velik potencial, saj se bo verjetno četa še okrepila, pričeli bodo tudi z najmlajšimi, volčiči, v Škofji Loki 1 pa že dalj časa razmišljajo o

ustanovitvi odraslih skavtov, saj se pot skavta z 21 leti konča, če ne postane voditelj. Vsi voditelji imajo opravljene tudi taborne šole, seminarje, državna srečanja ..., kjer se izpopolnjujejo, kot se tudi skavtstvo v Sloveniji, iz leta v leto. V Sloveniji pa je skavtstvo še vedno 'bum' in trenutno šteje 4300 članov.

SKAVTSKE DEJAVNOSTI

Skavtsko leto se prične jeseni in traja vse leto. Sam program je prilagojen za vsako starostno vejo, za vse pa so značilni tedenski sestanki in taborjenja. Poletni tabor traja 6 dni za VV in PP oz. 10-14 dni za IV.

Za volčiče je značilen poletni tabor na enem mestu v hiši. Tako so taborili že vse od Pohorja, Davče, Prežganja pa do Lokovca na Primorskem. Za Škofjo Loko je bil pomembno tudi prvo državno srečanje volčičev na Podnu, ko se je zbralo čez 200 najmlajših skavtov.

Tudi četa tabori na enem mestu, le da taborijo v šotorih na tabornem prostoru, ki ga pripravijo prvi dan. Bili so že na Visokem, na Jelovici, v Kopru, Gornjem Gradu, ..., omenim pa naj še prvi mednarodni tabor leta 1994 v Toskani v Italiji z rimskimi skavti in pa tabor gorenjskih čet na Blejskem leta 1994 in 2002. Na obeh taborih so bili loški voditelji organizatorji za srečanje kar 150 gorenjskih izvidnikov.

Popotniki imajo potovalni tabor, kar pomeni, da se selijo iz kraja v kraj. Že omenjeni Bidežni, je sledil Žirovski Vrh, Posavje, Prekmurje, Kras, Kolpa, Krn, Rezija, Dolenjska, leta 1997 so šli skupaj s slovenskimi in italijanskimi skavti na svetovni dan mladih v Pariz. Leta 2001 je v okviru projekta 'Briga me' potekal vseslovenski tabor, leta 2002 pa izziv 'Preživi' z raznimi delavnicami in potjo preživetja.

Izdelava butare na Mestnem trgu

Dvakrat so šli tudi na svetovno srečanje skavtov, t. i. džambori (angl. jamboree), in sicer na Nizozemsko (1995) in v Čile (1999).

Poleg poletnih taborjenj hodijo tudi na zimske tabore in jesenovanja širom po Sloveniji. Enkrat na leto pa se na vikendu stega srečajo vsi člani.

Skavtstvo ni hobi, ampak skavtu predstavlja način življenja. Da skavtstvo ni namenjeno samemu sebi, potrjujejo tudi gesla, ki vsa v sebi skrivajo pomen 'služenja'. Ta se odraža npr. aprila za Dan zemlje, ko so pogozdovali na Visokem, na Selškem (skupaj s Finci), na Sv. Andreju, čistili so že večkrat po mestu, leta 1997 po bregovih obeh Sor (nekje celo s kanujem po dnu)... Pomagali so tudi na Materinskih dnevih s sceno ali kot nastopajoči, prav tako tudi za Miklavževanje, kjer že 11 leto zapored nosijo bakle v sprevodu in delajo red. Od 1992 tudi vsako leto prinesejo t. i. lučko miru iz

Betlehema. Le-to raznosijo po okoliških župnijah, ustanovah, zadnja leta tudi k županu, načelniku UE, na policijsko postajo, v CSS... Tudi gasilci takega ognja ne pogasijo. Pričakuje jo prav poseben sprejem na Mestnem trgu in kot simbol miru potuje po domovih mesta in okolice. Poleg tega jo v sodelovanju z loško Karitas peš v skupinah po tri prinašajo bolnim in onemoglim po vsem ozemlju loške župnije. Za cvetno nedeljo naredijo doslej najvišjo butaro v župniji (okoli 11 metrov, ker višja ne gre v cerkev) in na Mestnem trgu predstavijo način njene izdelave. Na veliko soboto kurijo velikonočni ogenj, ki potem blagoslovi velikonočno kuho in peko. Na velikonočni ponedeljek pa so obudili starodavni običaj pirhanja. Za srečelov Karitasa prodajajo srečke, za potrebe misijonarjev izdelujejo in prodajajo adventne venčke, pomagajo na srečanjih z invalidi, pomagajo pri pripravi in pospravljanju Vseslovenskega srečanja mladih v Stični. Po šmarnicah v maju vodijo igrice in banse za otroke, sodelujejo na poletnih oratorijih, sodelujejo pri sv. mašah za prve petke, sodelujejo in oblikujejo življenje v župniji, občini in Sloveniji ...

Popotniki poznajo skupinsko in posamično služenje, ki je rdeča nit te veje. Kakšen projekt bo potekal skozi celo leto, je odvisno od tematike, ki jo izbere državno vodstvo veje in skupina PP sama. Tako se je noviciat v letu 2001 v okviru vseslovenskega projekta 'Briga me' ubadal z 'osamosvojitvijo otrok', leta 2002 so se posvetili revščini (materialni in duhovni). Pomagali so Karitasu, posneli so film 'Pot preživetja' in tako pokazali, da revščina ni le starka, ki se skriva neznano kje, temveč je še kako prisotna med ljudmi.

Vse dogodke in spomine pridno beleži stegovski dvome-sečnik 'Šlauf', ki ga ureja Tilen Demšar. Tega dobijo vsi člani, razne ustanove, okoliški stegi, knjižnica, ... Doslej je izšlo že 14 števil. Poleg tega Jaka Rupnik

Sprejem lučke miru

in Krištof Ramovš skrbita za njihovo internetno stran, kjer je v sliki in besedi zajeto vse dogajanje v stegu - <http://skofja-loka1.skavt.net>.

Delo z mladimi je v današnjih razmerah drugačno kot pred desetimi leti, saj vso družbo in tudi mlade vedno bolj 'napada' potrošništvo in individualizem. Pa vendar skavtstvo ostaja velika igra, ki je šola za življenje. To spoznaš pa kasneje, ko odrasteš, zato: bodite pripravljeni!